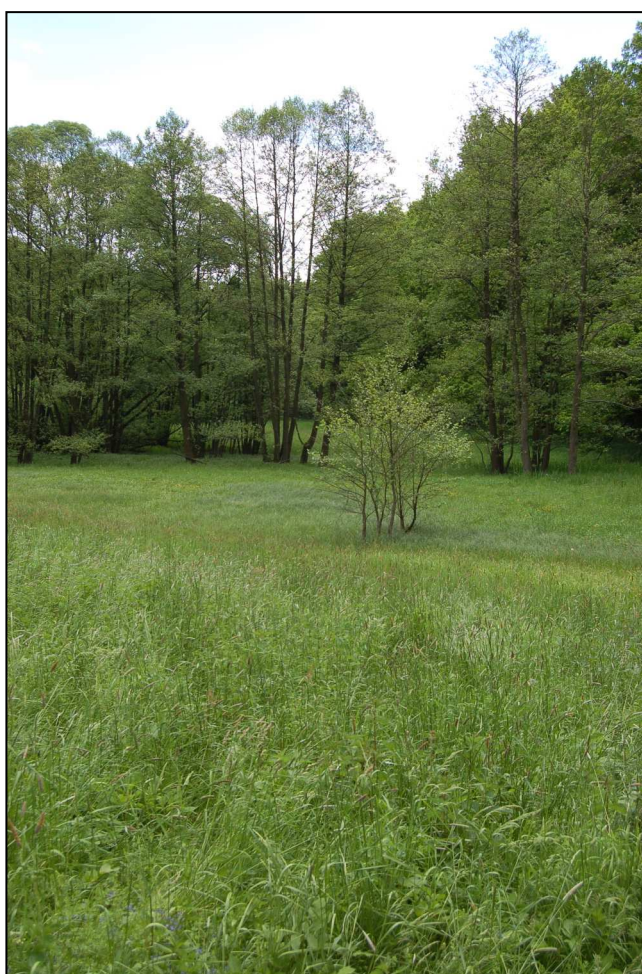

Ochránářský plán

Louka v Jinošovském údolí

2011 - 2020

Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka

1. Základní údaje

1.1. Název lokality

Jinošovské údolí

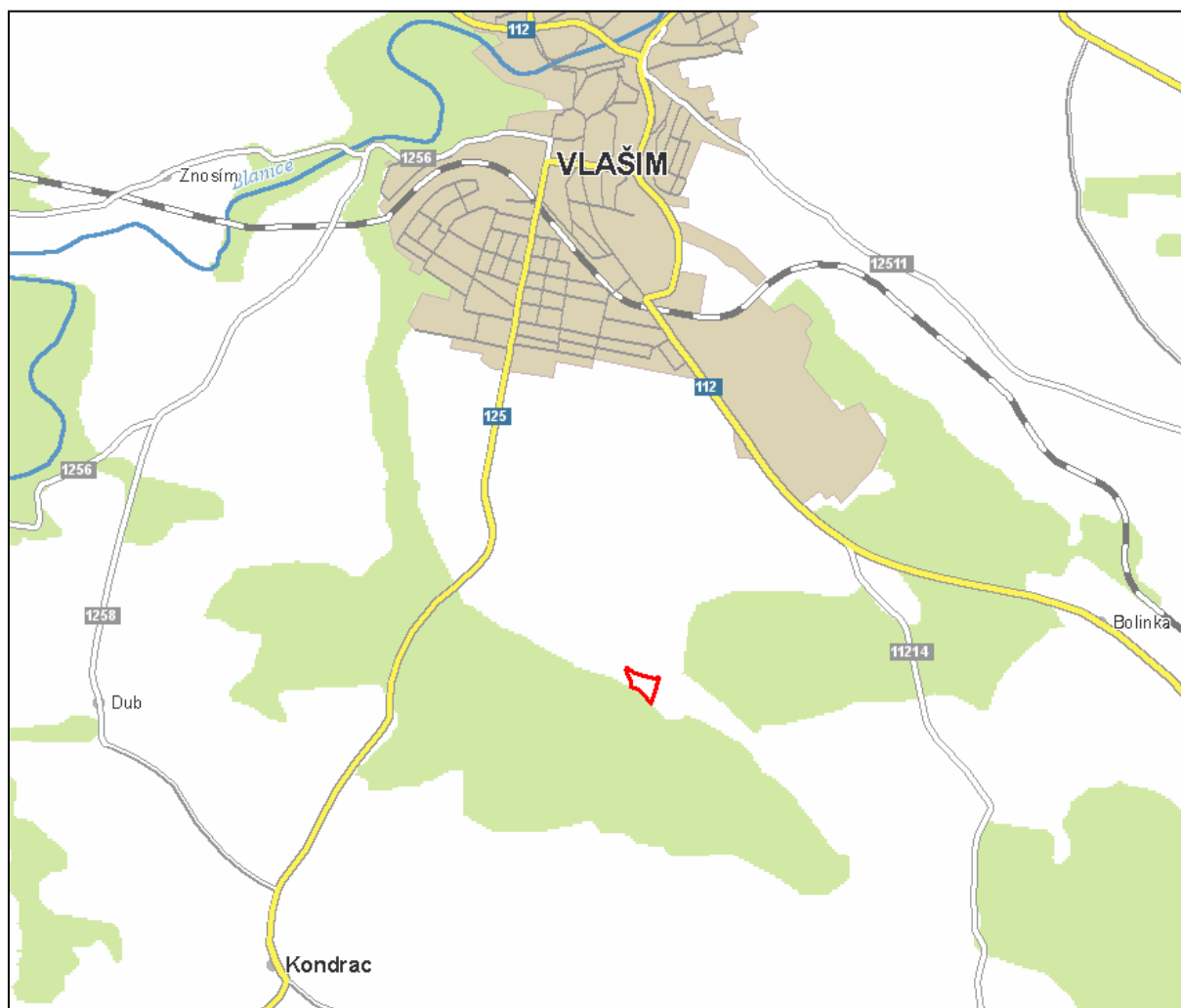
1.2. Lokalizace

Kraj: Středočeský

Okres: Benešov

Obec: Vlašim

Katastrální území: Vlašim

Obr.1. Lokalita „Louka v Jinošovské údolí“. Datový podklad: TopoCR-HSRS Automapa 1:100000

1.3. Údaje o jednotlivých pozemcích

číslo parcely	katastrální území	typ evidence	číslo Listu vlastnictví	výměra (m2)	druh pozemku	skutečná funkce	vztah	vlastník
2272/2	Vlašim	PK	4250	11453	ostatní plocha	louka	výpůjčka	ÚVR ČSOP
1234	Vlašim	KN	4250	13	zastavěná plocha	stavba	výpůjčka	ÚVR ČSOP

Situace pozemků Katastru nemovitostí a Pozemkového katastru (zjednodušené evidence) je uvedena v příloze č.1

2. Charakteristika lokality

2.1. Přírodní poměry

2.1.1. Geologie a reliéf

Lokalita Jinošovské údolí se nachází na jih od města Vlašimi. Jedná se o údolí směru JV – SZ, kterým protéká v naznačeném směru potok Orlina. Potok se pod rybníkem Utopenec dále stáčí k severu a vytváří část zvanou „Vorlinské údolí“. Potok Orlina tvoří v Jinošovském údolí kaskádu rybníků doprovázenou břehovými porosty a mokřadními loukami.

Lokalita náleží do mírně teplé oblasti MT10 dle Quitta (1971). Jedná se oblast s následující klimatickou charakteristikou:

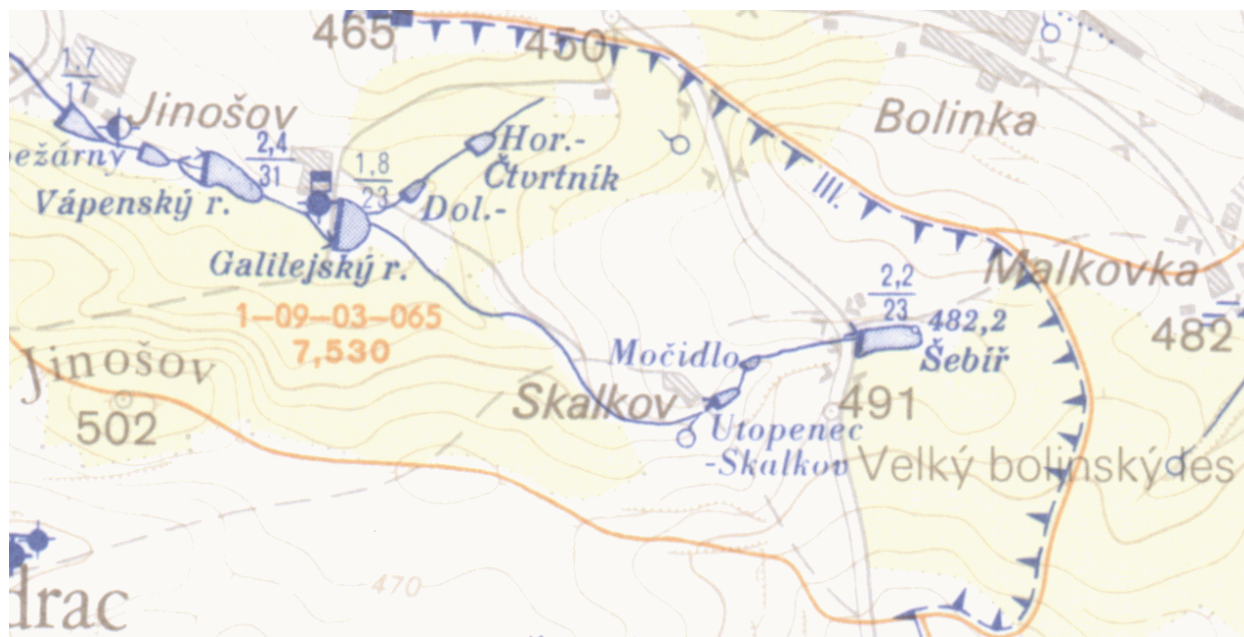
Průměrná teplota v lednu: -2 -3	Průměrná teplota v červenci: 17 - 18
Počet letních dnů: 40 - 50	Počet ledových dnů: 30 - 40
Počet mrazových dnů: 110 - 130	Počet jasných dnů: 40 - 50

Geologickým podkladem jsou pararuly moldanubika. Na nich spočívají fluviální (potoční) hlinité až písčitohlinité sedimenty související s vývojem potoka Orlina. Základním typem v okolí jsou hnědé půdy, nicméně na lokalitě jsou zamokřené, oglejené výjimečně až s přechody do rašelinných půd.

Vlastní lokalita (sensu stricto) „Louka v Jinošovském údolí“ se nachází v horní části Jinošovského údolí, pod hrází Galilejského rybníka, který přiléhá k louce z východu. V mělkém údolí louka vyplňuje údolní nivu potoka. Ze severní strany k louce přiléhá kulturní louka, mezi loukou a horní loukou je vklíněna cesta. Z jižní strany přiléhá k louce kulturní les. Na západě sousedí s loukou okrajové porosty Vápenského rybníka.

2.1.2. Hydrologické poměry

Lokalitou protéká potok Orlina od jihovýchodu na severozápad a dělí tak louku na dvě nestejně poloviny – menší jižní a větší severní. Potok Orlina má v daném místě průměrný dlouhodobý roční průtok 16,7 l/s (údaj Českého hydrometeorologického ústavu, data z let 1931 -1980, in. Štíchová, 1996).

Obr.2. Povodí Orlinského potoka. Výřez ze základní vodohospodářské mapy ČR.

2.1.3. Vymezení biotopů

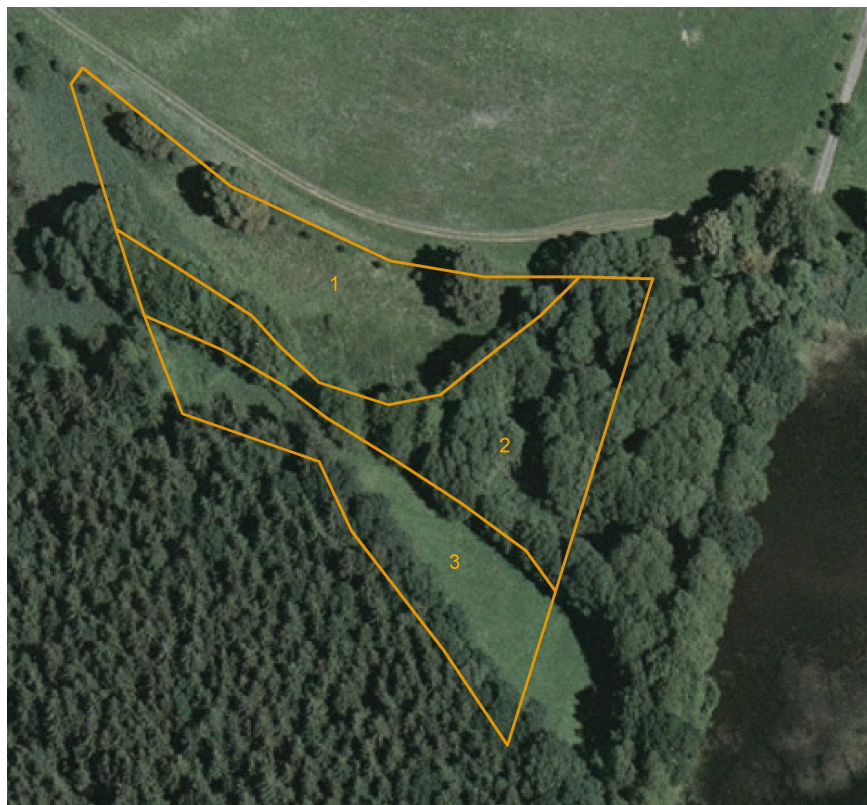
Louka (plocha č.1 a 3)

Plošně největší část lokality zahrnuje vlhké pcháčová louka svazu *Calthion*. Z lučních druhů jsou hojné skřípina lesní (*Scirpus sylvaticus*), blatouch bahenní (*Caltha palustris*), pcháč bahenní (*Cirsium palustre*) a pcháč zeliný (*Cirsium oleraceum*). V obtížně sekaných nebo na v minulosti nesekaných místech přistupuje tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*) a vrbina obecná (*Lysimachia vulgaris*). V naznačených přechodech k rašelinným půdám nacházíme ostřice – např. ostřici obecnou (*Carex nigra*) a rašeliníky (*Sphagnum* sp.) s mechorosty.

Směrem ke krajům údolní nivy – tedy v sušších okrajích – přechází vlhká pcháčová louka v mezofilní ovsíkové louky svazu *Arrhenatherion elatioris*. Zde nacházíme kromě dominantního ovsíku vyvýšeného (*Arrhenatherum elatius*) i další trávy – srhu laločnatou (*Dactylis glomerata*) a lipnici luční (*Poa pratensis*). Pestrost dodávají louce kvetoucí byliny jako kopretina bílá (*Leucanthemum vulgare*), zvonek rozkladitý (*Campanula patula*), chrastavec rolní (*Knautia arvensis*) i kohoutek luční (*Lychnis flos-cuculi*).

Olšový luh (plocha č.2)

Východní část lokality zaujímá jasanovo-olšový luh svazu *Alnion incanae*. Jedná se o luh ve vývoji, stáří cca. 30 let. Stromovému patru dominuje olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), dále se vyskytuje jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), vrba křehká (*Salix fragilis*) a vrba bílá (*Salix alba*). V podrostu najdeme blatouch bahenní (*Caltha palustris*), bršlici kozí nohu (*Aegopodium podagraria*), přesličku lesní (*Equisetum sylvaticum*). Olšina vznikla zarůstáním nesečených luk, což indikují i zde rostoucí luční druhy jako skřípina lesní (*Scirpus sylvaticus*), pcháč bahenní (*Cirsium palustre*), tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*) a vrbina obecná (*Lysimachia vulgaris*). Olšina není ještě plně diferencována a nasycena druhy, jedná se o vyvíjející se biotop.

Obr.3 Vymezení biotopů a pracovních ploch na lokalitě. Podkladové ortofoto: WMS - geoportal.cenia.cz

2.1.4. Flóra

Na lokalitě byl zjištěn výskyt prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*), §3, C3, v jednom exempláři (2010). Větší výskyt tohoto druhu je známý z luk nad Galilejským rybníkem. Potenciálně se může vyskytnout i d'áblík bahenní (*Calla palustris*), §3, C3, známý z Vápenského rybníka, ležícího v blízkosti lokality i z úseku potoka nad i pod loukou.

2.1.4. Fauna

Fauna Jinošovského údolí byla podrobněji zkoumána Štíchovou (1996). Na Vápenkém rybníce (pod lokalitou) bylo zjištěno 5 druhů žab - skokan hnědý, skokan zelený, ropucha obecná, kuňka ohnivá, kuňka žlutobřichá. V celém Jinošovském údolí bylo pak zjištěno 7 druhů žab. Ornitologickými pozorováními bylo zjištěno v Jinošovském údolí 86 druhů hnízdicích nebo přechodně se vyskytujících druhů ptáků. Dílčí poznatky o Jinošovském údolí jsou i o vážkách, motýlech a broucích.

Lokalita představuje pro obojživelníky, ptáky a hmyz potravní a pobytové zázemí, pro některé druhy i celé teritorium.

2.2. Ekologické souvislosti

2.2.1. Velikost

Vymezení lokality je dáno nivou toku potoka Orlina. Část mokřadní louky je zarostlá olšemi, část sečena.

Ve vymezené lokalitě leží pouze část mokřadních luk na lokalitě Jinošovské údolí. Mimo vymezenou zájmovou lokalitu leží kvalitní plochy luk u rybníka Kačák (po toku) a nad rybníkem Galilejský (proti proudu).

2.2.2. Reprezentativnost (zachovalost) fyziotypů/biotopů

Reprezentativnost biotopů je průměrná. Ve srovnání s plochou nad Galilejským rybníkem je řešená louka více eutrofní, se silným rozvojem vysokých bylin (skřípiny lesní). Hlavním předmětem ochrany jsou luční a mokřadní společenstva a olšovo-jasanový luh.

Mokřadní louka na lokalitě je významná jako příklad louky, která nebyla zasažena odvodňovacími opatřeními. Vodní režim na lokalitě zůstal zachován i přes existenci jímacího zařízení. Louka je pouze poznamenána doséváním nevhodnou travní směsí. V regionu jsou zbytky pestrých, mokřadních luk vzácné a tak i tato plocha si zaslouží ochranu.

Olšový luh je příkladem dynamicky se vyvíjejícího biotopu. Vznikl zarůstáním mokřadní louky a směřuje k jasanovo-olšovému luhu jako stanovištně odpovídajícímu biotopu.

2.2.3. Obnovitelnost fyziotypů/biotopů a druhových populací

Populace prstnatce májového na lokalitě je slabá, populace vzácnějších druhů na lokalitě jsou obecně obnovitelné s obtížemi. V případě zničení populace lze druhy na lokalitu vrátit přenosem z jiných lokalit v regionu, nicméně s již odlišným genofondem. Pro další vývoj lokality je preferováno zachování stávajících populací, ev. obnova vymizelých druhů z místní banky semen.

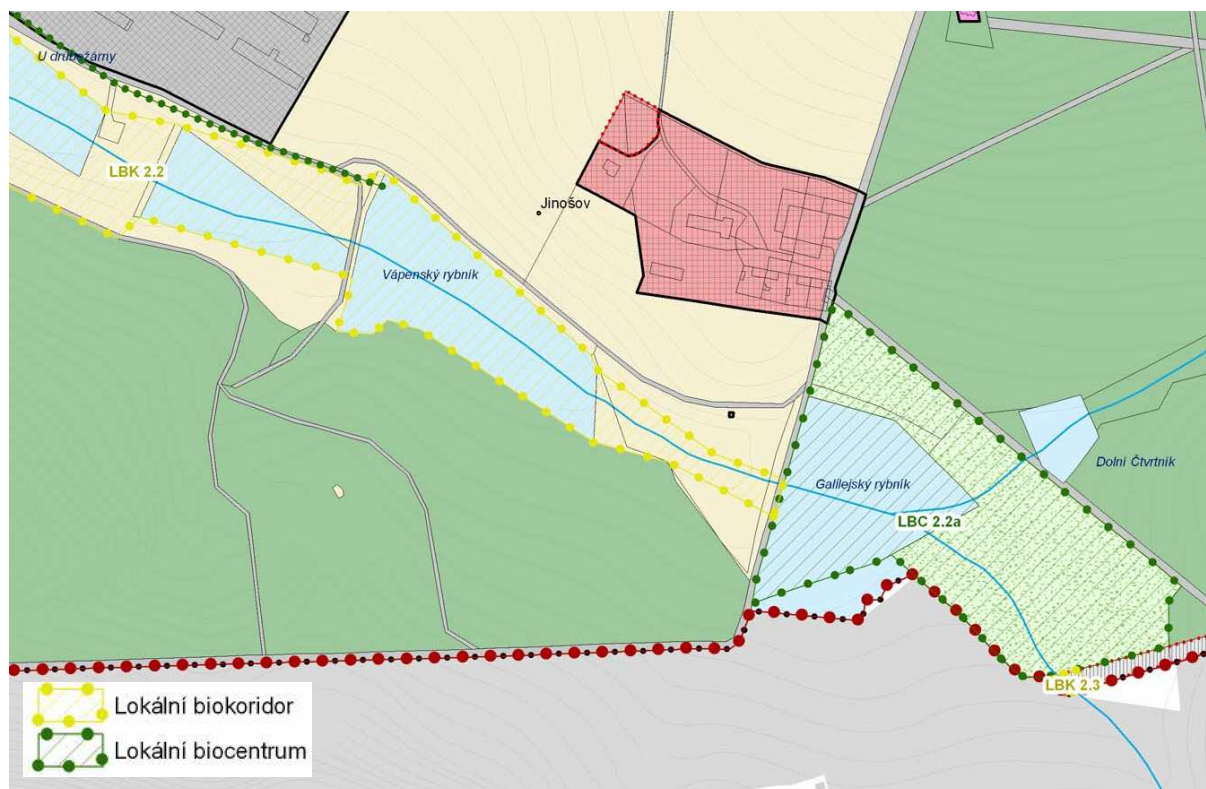
2.3. Právní souvislosti

2.3.1 Ochrana přírody a krajiny

Území nepoživá žádný stupeň zákonné ochrany, je součástí lokálního biokoridoru.

2.3.2. Územně plánovací dokumentace a další právní vztahy k lokalitě

Město Vlašim má zpracován územní plán. Územní plán vymezuje Jinošovským údolím lokální biokoridor, funkční využití zájmové plochy uvádí jako zemědělské plochy. Plocha jímacího objektu je vymezena jako plocha technické infrastruktury.

Obr.4 Lokalita „Louka v Jinošovském údolí“ ve výřezu územního plánu Města Vlašimi.
Zdroj: Návrh územního plánu Města Vlašim.

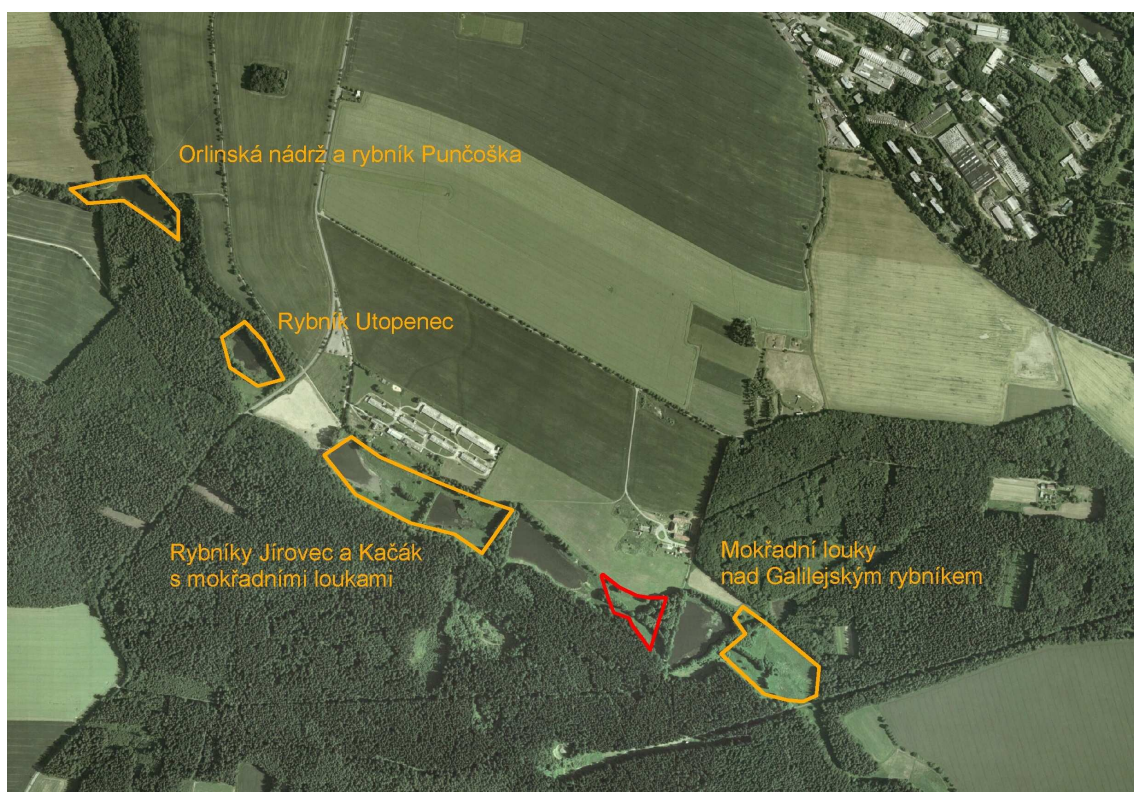
2.4. Socio-ekonomické poměry - využívání území a jeho okolí, ovlivňující lokalitu, v minulosti a současnosti

Rybníky Galilejský a Vápenský najdeme již na mapách tereziánského katastru z roku 1841. Jejich vznik je možné datovat do 17. století. V této době vlastnil pozemky kníže Karel Josef z Auersperka. Vznik rybníků zřejmě souvisí s trendem podnikání u šlechty. V zájmovém území, které leží mezi oběma rybníky zůstala sečená louka a byla takto užívána i nadále. Až do 60-tých let bylo o louky pečováno, neboť tráva nacházela uplatnění v hospodářství. S postupující intenzifikací zemědělství bylo od sečení postupně upouštěno nebo byly sečeny jen části louky a dochází k pronikání dřevin do louky. Po roce 1989, kdy byly obnoveny majetkoprávní vztahy se o lokalitu začíná zajímat ZO ČSOP Vlašim.

ČSOP Vlašim již na počátku své činnosti usiloval o rehabilitaci Jinošovského údolí, jednak jako přírodovědně hodnotné lokality, která však byla ovlivněna intenzivním rybníčním hospodařením a současně absencí sečení mokřadních luk. Postupně se podařilo získat věčná práva k řadě vodních ploch v údolí, které byly následně revitalizovány.

V rámci programu „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ spolupracuje ČSOP Vlašim na sečení mokřadních luk, kde jsou s vlastníky pozemků uzavřeny nájemní smlouvy, případně souhlasy k sečení. Od roku 1992 jsou v Jinošovském údolí prováděny zásahy pro zlepšení přírodního prostředí. V rámci sbírky „Místo pro přírodu“ byla v roce 2004 vykoupena louka pod hrází Galilejského rybníka.

Obr.5. Lokality pozemkového spolku v Jinošovském údolí. Podkladové ortofoto: WMS - geoportal.cenia.cz

2.4.1. Ochrana přírody

V roce 2002 byla louka v lokalitě pokosena se souhlasem vlastníků. Ke kosení byla použita lehká mechanizace, příp. ručně vedená sekačka na velmi zamokřených místech. V roce 2003 a 2004 bylo kosení opakováno. V roce 2004 došlo k uzavření dohody o odkoupení pozemku do majetku ÚVR ČSOP, pozemek je v užívání ZO ČSOP Vlašim. Od roku 2004 jsou plochy 1 a 3 sečeny pravidelně.

Obr.6. Letecký snímek lokality z roku 1953. Pod hrází Galilejského rybníka jsou patrné odvodňovací stružky. Zdroj: kontaminace.cenia.cz

2.4.2. Zemědělství

Plocha lokality byla dříve sečena celá. Pro seč podmáčených ploch pod hrází rybníka byl na této části vytvořena soustava stružek, svádějící vodu do potoka. Stružky jsou identifikovatelné na leteckém snímku z roku 1953 podle liniových náletů olší. Stružky nebyly v následném období udržovány a plocha pod hrází tak zarostla olšemi celá.

2.4.3. Lesnictví

Na lokalitě nejsou lesní pozemky.

2.4.4. Rekreační a sport

Jinošovské údolí (a tedy i zájmová lokalita) je významným vycházkovým a výletním místem občanů Vlašimi. Tvoří přirozené přírodní rekreační zázemí města. Současně je lokalita příkladem kvalitní louky s odpovídajícími typy společenstev a měnící se hranice lesa a bezlesí v naší krajině. Může být i příkladem k přírodě šetrného hospodaření.

Lze identifikovat tyto vazby na skupiny obyvatel:

- místní obyvatelé – občané Vlašimi, znají historii lokality, mají k území volnou citovou vazbu
- členové ZO ČSOP Vlašim, vlastníci dalších pozemků v Jinošovském údolí - k lokalitě mají silnou „místní“ vazbu, lokalita pro ně představuje příklad dobrého hospodaření, kus dobře vykonané práce
- návštěvníci, turisté - lokalita je turisticky využitelná pro propagaci přírodě blízkých způsobů hospodaření

2.4.5. Myslivost a rybářství

Lokalita je součástí honitby 2125110033 – Vorlina-Vlašim. Na lokalitě není umístěno příkrmovací zařízení. Škody zvěří nebyly zjištěny.

2.4.6. Těžba nerostných surovin

Na lokalitě nebyla a není prováděna.

2.4.7. Využití vody

Součástí lokality je i stavební parcela se stavbou jímacího zařízení na vodu. Stavba jímacího zařízení byla vybudována v 80. letech a není zkolaudována, tj. není znám vlastník ani provozovatel.

Údaje Katastru nemovitostí:

Budova na parcele:st. 1234
Číslo LV:Budova není zapsána na LV
Typ stavby:budova bez čísla popisného nebo evidenčního
Způsob využití:stavba technického vybavení

2.4.8. Výchovné a vzdělávací využití

Na cestě procházející po okraji louky je umístěná informační tabule o Jinošovském údolí a přírodních hodnotách louky. Tabule slouží občanům Vlašimi, kteří používají trasu kolem louky k vycházkám.

Lokalita je vhodná pro občasné exkurzní využití, intenzivní návštěvnost je nevhodná.

2.4.9. Další využití

Další využití není známo ani uvažováno.

2.5. Možné konflikty zájmů

Konflikty zájmů mohou nastat při snaze majitele jímacího objektu o nadměrné odběry vody z odběrného místa.

3. CÍLE A OPATŘENÍ

3.1. Dlouhodobé cíle ochrannářského plánu

1. Stablní společenstvo svazu *Calthion*. Optimální podmínky pro zvláště chráněné druhy vázané na mokřadní biotop.
2. Rozvíjející se olšový luh svazu *Alnion glutinosae*.
3. Stabilizovaný vodní režim lokality.
4. Veřejnost z regionu informovaná o významu lokality.

3.2. Modifikující faktory a jejich zhodnocení

Vnitřní faktory:

- kvalita (diverzita) louky v současném stavu,
- současný stav olšiny
- louka je neustále ohrožována nálety dřevin z lesa a olšin
- pokud ustane kosení, širokolisté byliny neobstojí v konkurenci vyšších trav a dřevin
- ZO ČSOP Vlašim má s kosením mokřadních luk bohaté zkušenosti
- ZO ČSOP Vlašim disponuje zázemím jak odborným, tak technicko-materiálním

Vnější faktory:

- Při intenzivním využívání jímacího objektu by mohlo dojít k narušení vodních poměrů lokality.
- Nestabilní zdroje financování kosení.

3.3. Operativní cíle ochrannářského plánu

- Zajištění sečení všech sečených mokřadních ploch (č. 1 a 3) na lokalitě.
- Udržení populace prstnatce májového na lokalitě.
- Bez zásahu se rozvíjející olšový luh na ploše č.2.
- Vyřešení provozu jímacího objektu.
- Realizace akcí pro veřejnost s tematikou lokality (Jinošovského údolí).
- Zajištění návaznosti na další lokality pozemkového spolku v Jinošovském údolí.

3.4. Navrhovaná opatření s určeným termínem, náklady a zodpovědností za realizaci

3.4.1. Zajištění sečení mokřadních ploch (č.1 a 3) na lokalitě

Způsob sečení: lehká technika – ručně vedená sekačka, křovinořez, kosa

Termín sečení: červenec – srpen (možno i v září)

Interval seče: 1x ročně (při možném výskytu třtiny plochy s třtinou 2x ročně)

Modifikace: na 1/3 sečené plochy 1 a 3 je možné provést posun seče, tj. ponechat tuto 1/3 při první seči neposečenou a posekat ji až v září

Odvoz hmoty: posečenou hmotu odvézt po seči, možné je i usušení na místě s následným odvozem

Minimální varianta péče: Posečení ½ ploch 1 a 3 v daném roce a druhé ½ ploch 1 a 3 v roce následujícím.

3.4.2. Udržení populace prstnatce májového na lokalitě zahrnující kromě sečení (ad 1) i pravidelný monitoring lokality:

3.4.2.1. sčítání a lokalizace kvetoucích prstnatců každý rok

3.4.2.2. pořizování fotografické dokumentace lokality pravidelně začátkem června

3.4.3. Ponechání olšiny (plocha č.2) v bezzásahovém režimu

3.4.3.1. Monitoring postupu sukcese – zhotovení fytocenologického snímku v roce 2011 a 2016 na fixované monitorovací ploše.

3.4.4. Nalezení majitele jímacího objektu ve spolupráci s Městským úřadem Vlašim (vodohospodářský a stavební úřad) a vyvolání jednání s cílem vyřešení právního stavu provozu objektu (provoz bez negativního vlivu na lokalitu).

3.4.5. Realizace 3 akcí pro veřejnost s tematikou lokality:

3.4.5.1. Realizace setkání se zástupci Městského úřadu Vlašim – odboru životního prostředí na lokalitě v rámci řešení Jinošovského údolí jako celku

3.4.5.2. Botanická exkurze na lokalitu.

3.4.5.3. Prezentace lokality v rámci přehledů činnosti ČSOP Vlašim.

3.4.5.4. Prezentace lokality v místních, regionálních i celostátních médiích.

3.4.5.5. Udržování a opravy informační tabule

3.4.6. Podání žádosti o certifikaci pozemků ve vlastnictví ČSOP Vlašim v Jinošovském údolí.

Vymezení pracovních ploch je uvedeno v Příloze č.3

4. ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE

4.1. Použité podklady a zdroje informací

4.1.1. Bibliografie a další údaje

- Háková A., Klauisová A., Sádlo J. (eds.) (2004): Zásady péče o nelesní biotopy soustavy Natura 2000. Planeta XII, 3/2004 – druhá část. MŽP, Praha
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M. (eds.) (2001): Katalog biotopů české republiky. AOPK ČR, Praha
- Metodika ochrannářských plánů
- Petříček V. (eds.) (1999): Péče o chráněná území Díl I. Nelesní společenstva. AOPK ČR, Praha.
- Procházka F. (ed.) (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). Příroda 18, AOPK ČR, Praha, 1-166.
- Štichová J. (1996): Přírodní poměry povodí Orliny s ohledem na vyhlášení přírodní rezervace Jinošovské údolí. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Ústav pro životní prostředí, Praha.
- Vlastní šetření v letech 2004-2010

4.1.2. Fotografické snímky a dokumentace

Fotografická a další dokumentace k lokalitě je uložena v lokalitní knize „Jinošovské údolí“ v Podblanickém ekocentru ČSOP Vlašim, Pláteníkova 264, Vlašim v tištěné a digitální formě.

Plán péče zpracoval:

ČSOP Vlašim

Pláteníkova 264

Vlašim

258 01

Tel. 317 845 169

e-mail: vlasim@csop.cz

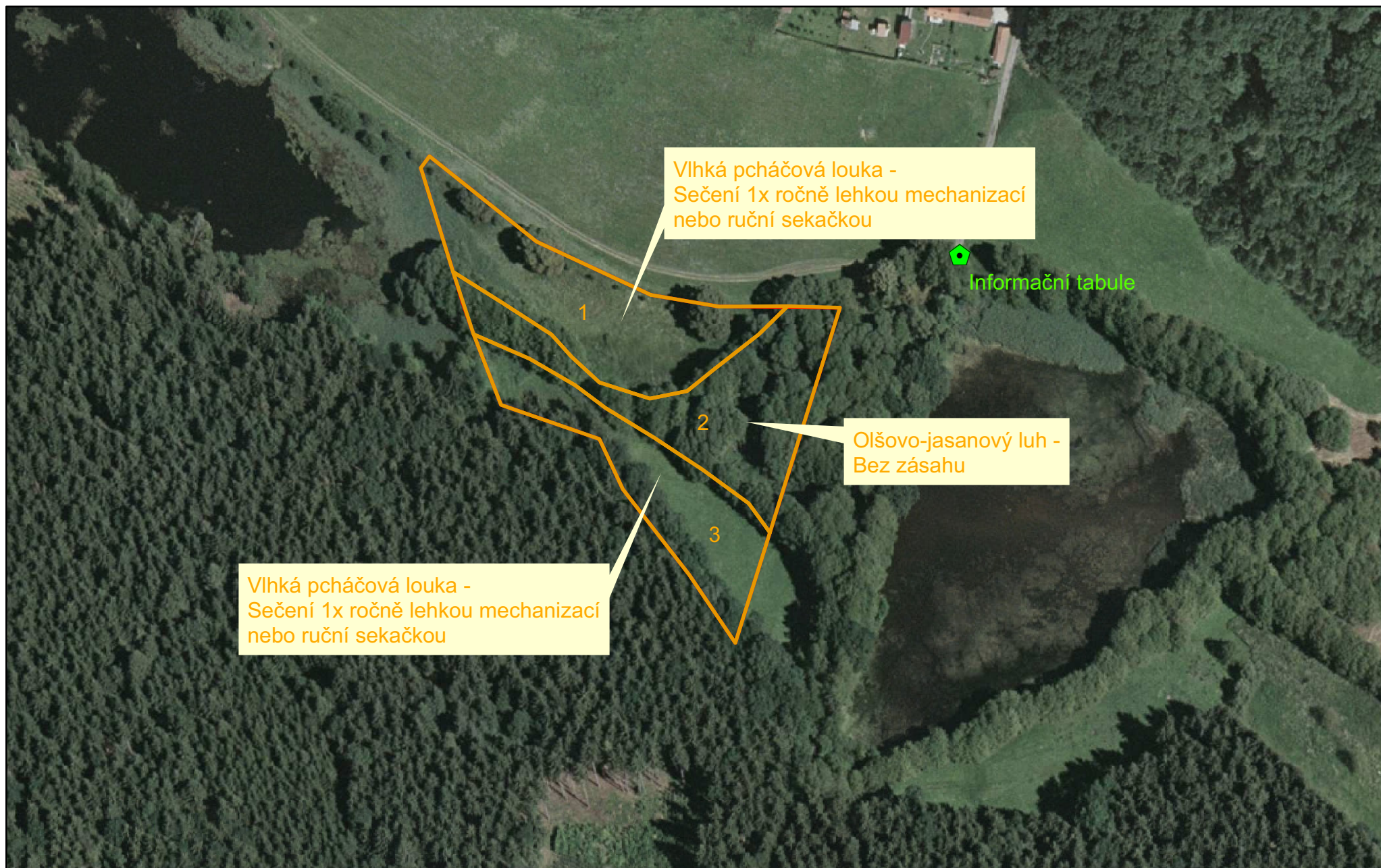
garant zpracování: Ing.Mgr.Martin Klauis

hranice lokality

V roce 2010 zpracoval ČSOP Vlašim
Katastrální mapa © ČÚZK, 2010

0 25 50 100
m

 pracovní plochy

V roce 2010 zpracoval ČSOP Vlašim
Ortofoto WMS Cenia © Geodis, 2008